

Suositus estolääkityksestä ja rokotteen käytöstä meningokokkitapausten yhteydessä

Meningokokki - infektioissa annetaan lähikontakteissa olleille profylaksia. Lähikontakteissa olleilla on muihin verrattuna moninkertainen riski sairastua (absoluuttinen riski on pieni, koska tautitapauksia Suomessa on 30–80 vuodessa). Suurin riski on alle 5-vuotiailla lapsilla.

1. Estolääkityksen kohderyhmät

Estolääkitys on tarpeen kaikille varmojen ja todennäköisten meningokokkitapausten lähikontakteille. Lääkitys tulee antaa mahdollisimman nopeasti tapauksen tunnistamisen jälkeen, 24 tunnin kuluessa. Estolääkityksen anto kuuluu terveyskeskusten tehtäviin. Lähiomaisille se on tarkoituksenmukaista antaa sairaalasta heti diagnoosin selvittyä. Muissa bakteerimeningiiteissä profylaksia ei ole aiheellinen.

2. Määritelmät

Varma meningokokkitapaus

Neisseria meningitidis osoitettu viljelyllä, PCR:llä tai antigeenitestillä

- Normaalisti steriilistä paikasta (veri, likvor, nivel-, pleura tai perikardiumnesteestä)
- Ihomuutoksesta (petekia tai purpura)

Todennäköinen meningokokkitapaus

- Värjäyksessä todetaan gramnegatiivisia diplokokkeja likvorista tai muusta normaalisti steriilistä nesteestä
- Meningokokkisepsikseen ja/tai -meningiittiin sopivat kliiniset oireet ja löydökset, mutta viljelyvastaus puuttuu (esim. korkeakuumeinen potilas, jolla petekioita)
- Epidemiologinen yhteys varmistettuun meningokokkitapaukseen

3. Suuri riski: Estolääkitystä suositellaan

(lähikontakti sairastuneeseen 10 vrk aikana ennen tämän oireiden alkua)

- Saman perheen/kotitalouden jäsenet (lapset ja aikuiset)
- Nukkuu tai aterioi säännöllisesti samassa tilassa sairastuneen kanssa
- Poika- tai tyttöystävä
- Suora altistuminen sairastuneen suu-/nielueritteille (esim. suutelu)
- Sama päivähoitoryhmä
- Muu tiivis lähikontakti sairastuneen kanssa

Profylaktisen lääkeytyksen antamisesta lähikontakteille päättää hoitava lääkäri. Lääke voidaan antaa pkl:lla tai os:lla tai antaa suositus kontaktihenkilön terveyskeskukseen

Jos päiväkodissa tai koulussa todetaan kaksi tai useampia varmaa tai todennäköistä tapausta, annetaan estolääkitys kaikille lapsille ja henkilökunnalle.

4. Pieni riski: Estolääkitystä ei suositella

- Muu toistuva kontakti kuin lähikontakti (esim. koulu- tai työtoveri)
- Matkustaminen samassa liikennevälineessä
- Muu epäsuora satunnainen / yksittäinen altistuminen sairastuneen suu- /nielueritteelle
  - juominen samasta lasista
  - samojen ruokailuvälineiden tai savukkeiden käyttö
- Epäsuora kontakti: yhteydessä vain lähikontaktiin, mutta ei itse potilaaseen
- Terveystenhoitohenkilökunta, joka ei ole ollut suorassa kontaktissa potilaan suu/nielueritteiden kanssa (asianmukaiset pisaravarotoimet)
- Meningokokkitautia sairastanutta vainajaa käsitellyt henkilökunta

5. LKS:ssa suositellaan työntekijöille estolääkitystä seuraavissa tapauksissa:

- Suojaamaton altistuminen sairastuneen suu -/nielueritteelle: suusta suuhun elvytys, intubaatio, hengitysteiden liman imeminen, nenänielun tutkiminen, potilaan yskiminen / aivastaminen kasvoille
- Henkilökunnan profylaktisen lääkeytyksen käytöstä päätöksen tekee virka-aikana työterveyslääkäri tai infektio- ja sairaalahygieniayksikön lääkäri.
- Altistumisesta tehdään HaiPro - Työturvallisuusilmoitus

6. Estolääkityksen lääkevaihtoehdot meningokokkitapauksen lähikontakteille

Lääke / ikä	Annos	Kesto	Teho (%)	Huomioitavaa
Siprofloksasiini			91 - 96	
<2-vuotiaat	15mg/kg, enintään 125mg p.o.	kerta-annos		
2–12-vuotiaat				
< 20 kg	250 mg p.o	kerta - annos		
≥ 20 kg	500 mg p.o	kerta - annos		
>12-vuotiaat	750 mg p.o	kerta - annos		Myös raskaana oleville ja imettäville.
Keftriaksoni			98	
≤12-vuotiaat	125 mg i.m	kerta - annos		
>12-vuotiaat	250 mg i.m	kerta - annos		Myös raskaana oleville ja imettäville.
Rifampisiini			81-98	
<1-vuotiaat	5mg/kg 12 tunnin välein p.o	2 vrk		
1-12 -vuotiaat	10 mkg/kg 12 tunnin välein p.o	2 vrk		Maksimiannos 600 mg/vrk
>12-vuotiaat	600 mg x 2 p.o	2vrk		Ei suositella raskauden aikana. Voidaan käyttää imetyksen aikana.
Atsitromysiini			93	
≤12 -vuotiaat	10mg/kg p.o	kerta-annos		
>12 -vuotiaat	500mg p.o	kerta-annos		Myös raskaana oleville ja imettäville.

7. Rokotus altistustilanteissa

Mikäli taudin aiheuttanut kanta kuuluu seroryhmään A, C, W tai Y; rokotusta tarjotaan samoille henkilöille kuin estolääkitystä (poikkeuksena terveydenhuollon henkilöstö joille riittää pelkkä estolääkitys). Rokottamista suositellaan 4 viikkoon asti indeksitapauksen sairastumisesta.

Nelivalenttinen meningokokkikonjugaattirokote (Menveo)

- 2 vuotta täyttäneille seroryhmien A, C, W ja Y meningokokkeja vastaan
- Nelivalenttinen meningokokkikonjugaattirokote (Nimenrix)
- 6 viikon iästä alkaen seroryhmien A, C, W ja Y meningokokkeja vastaan

Mikäli taudin aiheuttanut meningokokkikanta kuuluu seroryhmään B, rokottaminen katsotaan aiheelliseksi vain silloin, kun samassa taloudessa todetaan vähintään kaksi seroryhmän B meningokokkitapausta. Tällöin rokotetaan muut samassa taloudessa asuvat. Yksittäisessä tautitapauksessa lähikontaktien rokottamista ei katsota aiheelliseksi.

Yksivalenttinen meningokokkikonjugaattirokote (Bexsero)

- 2 kuukauden iästä alkaen seroryhmä B meningokokkia vastaan

Yksivalenttinen meningokokkikonjugaattirokote (Trumenba)

- 10 vuotta täyttäneille seroryhmä B meningokokkia vastaan

Markku Broas
Infektio- ja sairaalahygieniayksikön lääkäri

Matias Ahlsved
Hygieniahoitaja